

RS AU § 185 Åtgärdsvalsstudie Trafiksäkerhetsåtgärder väg 140 Västerhejde-Tofta

Ärendenummer: RS 2026/1344

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Trafikverket har tagit fram åtgärdsvalsstudien *Trafiksäkerhetsåtgärder väg 140 Västerhejde-Tofta* i syfte att utreda effektiva trafiksäkerhetshöjande åtgärder på sträckan. Bakgrunden till utredningen är att hastigheten bedöms vara för hög i förhållande till vägens trafiksäkerhetsstandard på den sträcka där hastighetsgränsen är 90 km/tim. Åtgärderna syftar till att höja trafiksäkerheten för bilåkande, med minsta möjliga inverkan på framkomligheten för fordonstrafiken. I Tofta ska tillgänglighet och trafiksäkerhet för gående och cyklister utmed och tvärs väg 140 förbättras.

Arbetsgruppen har utgjorts av Trafikverket, regionstyrelseförvaltningen och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen med stöd av konsultbyrån Kreera samhällsbyggnad.

Åtgärdsförslagen presenteras som två paket: *Paket A – Hastighetsjustering* och *Paket B – Trafiksäkerhetshöjande åtgärder*. I paket A kan särskilt framhållas förslag om en permanent sänkning från 90 km/tim till 80 km/tim längs hela den befintliga 90-sträckan. Inriktningen är en permanent sänkning för att förbättra trafiksäkerheten hela året, eftersom flera av de allvarliga olyckorna som inträffat längs sträckan har skett utanför sommartid. En sänkning av hastigheten skulle innebära en förlängd restid med cirka 35 sekunder.

Paket B – Trafiksäkerhetshöjande åtgärder innehåller ett femtontal åtgärder, exempelvis förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet runt ett antal utpekade busshållplatser.

Region Gotland har möjlighet att lämna ett yttrande över åtgärdsvalsstudien. Efter att ärendet behandlats av regionstyrelsen kommer Trafikverket att slutföra rapporten och åtgärderna kommer att vara möjliga för Trafikverket att planera in för genomförande.

Bedömning

I *Gotlands länsplan för transportinfrastruktur* perioden 2022–2033 lyfter Region Gotland behovet av en åtgärdsvalsstudie för väg 140 i länsplan. Behovet motiveras av utvecklingen av Visborgsområdet, försvarets återetablering i området, övrig exploatering längs med vägen, samt behovet av en gång- och cykelförbindelse mellan Visborgsområdet och Södra Hällarna. Utifrån det hade

en bredare geografisk avgränsning vart önskvärd, men åtgärdsvalsstudien svarar ändå upp mot en del av Region Gotlands önskemål.

Regionstyrelseförvaltningen upplever att det varit en bra process. Berörda aktörer och verksamheter inom Region Gotland har bjudits in att delta.

Region Gotland gör i översiktsplanen Vårt Gotland 2040 ställningstagandet *för att undvika ytterligare hastighetsänkningar ska nödvändiga breddningar och uträtningar av länsvägar prioriteras i den mån det går. Regionen bör driva denna fråga gentemot Trafikverket.* Avseende 90-sträckan på väg 140 hade inte uträtning eller breddning gjort skillnad för Trafikverkets rekommendation. För att uppnå trafiksäkerhet på väg 140 med bibehållen 90-hastighet skulle vägen behöva separeras med mitträcke. På grund av Försvarsmaktens behov är det inte aktuellt. Därmed bedömer Trafikverket i utredningen att en hastighetssänkning på 90-sträckan är nödvändig för att uppnå fullgod trafiksäkerhet. I praktiken skulle det innebära en restidsförlängning på cirka en halv minut. Tillsammans med en permanentad hastighet om 80 kilometer i timmen förbi regementet, efter att den cirkulationsplats och planskildhet som bekostas av Försvarsmakten/Fortifikationsverket är genomförd, innebär det en mer jämn hastighet över sträckan i sin helhet. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är ett rimligt förslag.

Åtgärdsvalsstudien kunde inte identifiera någon mer plats i Tofta att tillskapa en säker passage över vägen. Det handlar om att det inte finns tillräckligt tydliga målpunkter på båda sidor om vägen och att man då skulle riskera att personer ändå inte gick omvägen via passagen för att korsna vägen. Det är synd att ingen mer passage kunnat tillskapas, men regionstyrelseförvaltningen ifrågasätter inte slutsatsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet lämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att kompletteringar ska göras i underlag enligt arbetsutskottets inspel.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Åtgärdsvalsstudie Trafiksäkerhetsåtgärder väg 140 Västerhejde-Tofta.

Trafikverket inkom 2026-08-24

PM Belysning ÅVS väg 140 och väg 143, Gotland. Trafikverket inkom 2026-08-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-24

Yttrande Region Gotland 2026-09-29